

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Основи гендерної педагогіки»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *012 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *2, семестр – 3*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Марчук Лариса Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент; e-mail: larysa.marchuk@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. На сучасному етапі розвитку освіти стає нагальним формування гендерної культури особистості як невід'ємної частини гендерної соціалізації школярів. Реалізація цього завдання потребує великих зусиль, оскільки школа та вчителі залишаються глобальними носіями традиційних патріархальних уявлень про роль і місце чоловіків і жінок у суспільстві. Школа через підручники, педагогічне спілкування та традиційну систему виховання відтворює та породжує гендерні стереотипи, що не відповідають об'єктивним реаліям світу і стають перешкодою для ефективного розвитку суспільства. Упровадження гендерних підходів у процес підготовки майбутніх учителів - основа для вдосконалення їхнього професіоналізму та всебічного особистісного розвитку як активних суб'єктів соціального життя.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи гендерної педагогіки» є: формування у майбутніх педагогів системного знання з питань гендерної освіти та виховання, особливостей гендерної соціалізації, специфіки гендерних проблем та шляхів їх розв'язання, розвиток гендерно чутливої свідомості студенток та студентів. розуміння сутності гендерних проблем у педагогіці, формування гендерного формату мислення, гендерної свідомості, вільної від статево-рольових стереотипів, вивчення та узагальнення різноманітних форм і методів гендерного виховання і соціалізації особистості.

Завдання курсу полягає у виробленні системи знань про гендерні дослідження в цілому, та гендерну освіту й педагогіку, зокрема. Знання законодавчих актів, які регулюють питання гендерної рівності, положень та сутності гендерного підходу, сучасних тенденцій та проблем гендерного розвитку суспільства, знання форм і методів гендерного виховання, особливостей гендерної соціалізації, механізмів дії гендерних стереотипів тощо; набуття умінь і навичок розпізнавати гендерні проблеми, здійснювати гендерний аналіз, враховувати гендерний підхід при плануванні, розв'язувати гендерні конфлікти, створювати виховне середовище, вільне від гендерних упереджень, підтримувати партнерські взаємовідносини між статями тощо; розвиток професійно важливих якостей (емпатія, толерантність, асертивність) та мотивації до захисту рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, подальшої самоосвіти з гендерних питань.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи гендерної педагогіки» студенти будуть ознайомлені з: якісними змінами розвитку педагогічної думки та шкільної практики з точки зору гендерного підходу. Завдяки висвітленню педагогічних концепцій минулого аналізуються процеси зародження та формування жіночої освіти як в Україні, так і в інших частинах світу. Показано, що особливо важливою є роль школи зокрема та педагогіки в цілому у становленні гендерної соціалізації та формуванні гендерної ідентичності особистості. Змістом програми передбачено виклад гендерної педагогіки у тісному зв'язку із історією розвитку освіти та людського суспільства. Розкрито роль сім'ї у вихованні гендерно-рольових поглядів. Проаналізовано результати досліджень та роботи з гендерної проблематики видатних педагогів, психологів і соціологів.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основи гендерної теорії та базові поняття;
- зміст ідеї гендерної рівності;
- міжнародні та вітчизняні законодавчі акти, які регулюють питання гендерної рівності;
- сутність гендерного підходу в освіті та історію його становлення;
- зміст, цілі й завдання гендерної освіти та гендерного виховання;
- гендерні проблеми в галузі освіти;
- сучасні тенденції гендерного розвитку суспільства.

уміти:

- визначати індивідуальні особливості дівчат і хлопців, їх інтереси, потреби та проблеми;
- створювати умови для активізації особистісних ресурсів та самореалізації;
- досліджувати можливості навчально-виховного процесу щодо впровадження ідей гендерної рівності;
- планувати процес гендерного виховання підлітків; визначати оптимальні методи, форми і засоби гендерного виховання;
- конструювати свої дії, спрямовані на створення виховного середовища, вільного від гендерних упереджень;
- розвивати в учнів та учениць ціннісне ставлення до власної особистості, представників своєї та іншої статей.

Література

1. Булатова Л. О. Гендерна освіта в вузі. В 2-х ч. Ч.ІІ: Гендерна педагогіка: Навч.-метод. посіб. для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Л. О. Булатова. – Суми : Сум. ДПУ, 2001.
2. Гайденко В. Гендерна педагогіка. Хрестоматія / В. Гайденко, А. Предборська. – Київ: Університетська книга, 2019. – 313 с.
3. Дороніна Т.О. Теоретико-методологічні засади гендерної освіти та виховання учнівської молоді: монографія / Тетяна Олексіївна Дороніна; НАПН, Інститут вищої освіти, КДПУ, МОНМС України. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. – 331 с.
4. Кікінеджи О. Основи теорії гендеру: навчальний посібник. / О. Кікінеджи – К. : «К.І.С.», 2004. – 536 с.

5. Кравець В.П. Гендерна педагогіка: [навч. посіб.] / В.П. Кравець. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416 с.
6. Основи теорії гендеру: [навч. посіб.] / [В.П. Агєєва, В.В. Близнюк, О. Головашенко та ін.]. – К.: К.І.С., 2004. – 536 с.